

TỔNG THUẬT BUỔI GẶP GỠ NHÂN KỶ NIỆM 45 NĂM THÀNH LẬP VIỆN DÂN TỘC HỌC (1968 - 2013)

LTS. Nhân kỷ niệm 45 năm thành lập Viện Dân tộc học (1968 - 2013), ngày 28 tháng 11 năm 2013 tại Hà Nội, lãnh đạo Viện Dân tộc học đã tổ chức buổi gặp gỡ. Tham dự buổi này, có đông đảo thể hệ cán bộ đã và đang công tác tại Viện; đại diện một số cơ quan và cá nhân có đóng góp cho sự phát triển của Viện. GS. TS. Nguyễn Quang Thuấn, Phó Bí thư Đảng ủy, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đã tới dự buổi gặp gỡ và có bài phát biểu quan trọng, đánh giá những đóng góp của Viện Dân tộc học trong thời gian qua và nêu định hướng cho sự phát triển của Viện trong giai đoạn 2013 - 2020, tầm nhìn đến năm 2030.

Trong “Tổng thuật” này, Tạp chí Dân tộc học đăng toàn văn bài phát biểu của GS. TS. Nguyễn Quang Thuấn, phát biểu của PGS. TS. Vương Xuân Tình - Viện trưởng Viện Dân tộc học và bản lược ghi ý kiến của một số đại biểu.

PHÁT HUY THÀNH TỰU 45 NĂM XÂY DỰNG VÀ TRƯỞNG THÀNH, TĂNG CƯỜNG NGHIÊN CỨU CƠ BẢN VÀ NGHIÊN CỨU ỨNG DỤNG, ĐÓNG GÓP TỐT HƠN NỮA CHO SỰ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC DÂN TỘC Ở NƯỚC TA¹

GS. TS. NGUYỄN QUANG THUẤN

Phó Bí thư Đảng ủy, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam

Kính thưa các quý vị đại biểu,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Trước hết, thay mặt lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, tôi xin gửi tới toàn thể cán bộ công chức đã và đang công tác tại Viện Dân tộc học lời chúc mừng nồng nhiệt nhân kỷ niệm 45 năm thành lập Viện; xin gửi tới quý vị đại biểu lời chúc sức khỏe, hạnh phúc và thành đạt!

Cách đây 45 năm - vào năm 1968, Viện Dân tộc học chính thức được thành lập theo Nghị định 59/CP của Chính phủ. Sự ra

đời và trưởng thành của Viện Dân tộc học đã góp phần cho sự phát triển của Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, đồng thời còn là mốc đáng ghi nhớ cho sự phát triển của ngành Dân tộc học Việt Nam. Điều đó ngày càng được khẳng định qua những đóng góp của Viện trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước, đặc biệt là trong sự nghiệp đại đoàn kết dân tộc và sự phát triển của các dân tộc ở nước ta.

Chỉ trong vòng khoảng một thập kỷ kể từ ngày thành lập, Viện Dân tộc học đã có

¹ Tiêu đề bài phát biểu của GS. TS. Nguyễn Quang Thuấn là của Ban Biên tập Tạp chí Dân tộc học.

thành tích to lớn, đó là thực hiện nghiên cứu, xác định thành phần dân tộc ở Việt Nam, đề trên cơ sở ấy, Tổng cục Thống kê công bố bản *Danh mục các thành phần dân tộc Việt Nam* vào năm 1979. Đến nay, đã trải qua hơn 3 thập kỷ, bản *Danh mục* này vẫn có giá trị khoa học và thực tiễn lớn lao, được Nhà nước chính thức sử dụng trong các văn bản pháp quy, trong các cuộc điều tra liên quan đến tộc người; được sử dụng trong các cơ quan nghiên cứu, đào tạo và làm công tác phát triển ở vùng dân tộc của Việt Nam.

Qua 45 năm, Viện Dân tộc học đã thực hiện tốt chức năng nghiên cứu cơ bản và nghiên cứu ứng dụng liên quan đến các tộc người ở nước ta. Những nghiên cứu của Viện góp phần lý giải nhiều vấn đề về lịch sử, bản sắc văn hóa, mối quan hệ và sự phát triển của các tộc người. Nghiên cứu ấy đã tạo cơ sở khoa học cho việc xây dựng chính sách dân tộc và công cuộc phát triển ở vùng dân tộc. Bên cạnh đó, Viện còn chú trọng nghiên cứu tác động của chính sách và chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước ta đến các tộc người; xem xét ảnh hưởng của toàn cầu hóa, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đến đời sống các dân tộc; tìm hiểu mối quan hệ của tộc người với quốc gia - dân tộc trong bối cảnh mới; nghiên cứu những vấn đề cấp bách đang diễn ra và ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng ở vùng dân tộc... Qua đó, các nghiên cứu đã góp phần tổng kết thực tiễn về vấn đề dân tộc và dự báo về sự phát triển của các dân tộc ở nước ta.

Cùng với nghiên cứu, Viện cũng có nhiều thành tựu trong đào tạo, đặc biệt là đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cho ngành Dân tộc học/Nhân học Việt Nam. Tư

vấn khoa học, đặc biệt là tư vấn về các vấn đề liên quan đến chính sách và sự phát triển của các dân tộc luôn được Viện chú trọng; trên cơ sở đó, Viện đã có đóng góp trực tiếp cho nhiều chương trình, dự án phát triển ở vùng dân tộc.

Kính thưa các quý vị đại biểu,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Với bề dày thành tích qua 45 năm xây dựng và trưởng thành, Viện Dân tộc học đã tạo được cơ sở quan trọng cho bước phát triển trong tương lai, mà trước mắt là trong giai đoạn 2013 - 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.

Tuy nhiên, để có bước phát triển mới, trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ, Viện cần đặc biệt chú trọng nghiên cứu cơ bản, nhất là những vấn đề mang tính lý luận về tộc người, về mối quan hệ giữa tộc người với quốc gia - dân tộc trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Các nghiên cứu của Viện cần gắn bó chặt chẽ hơn nữa với thực tiễn phát triển ở vùng dân tộc; đóng góp tốt hơn nữa cho việc hoàn thiện và xây dựng chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước ta trong điều kiện hiện nay.

Để hoàn thành các nhiệm vụ nêu trên, Viện Dân tộc học cần tiếp tục làm tốt công tác đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao; đảm bảo sự kế thừa và phát triển của các thế hệ khoa học; không ngừng nâng cao năng lực nghiên cứu; thực hiện tốt việc hội nhập quốc tế; và trên hết, Viện phải là một khối đoàn kết, thống nhất.

Xin chúc Viện Dân tộc học tiếp tục phát triển và đạt được nhiều thành tựu hơn nữa trong thời gian tới.

Cám ơn các quý vị đại biểu, các đồng chí và các bạn!

PGS. TS. VƯƠNG XUÂN TÌNH

Viện trưởng Viện Dân tộc học, Tổng Biên tập Tạp chí Dân tộc học

Kính thưa GS. TS. Nguyễn Quang Thuấn, Phó Bí thư Đảng ủy, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam,

Kính thưa các quý vị đại biểu,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Nhân dịp kỷ niệm 45 năm thành lập Viện Dân tộc học, hôm nay, lãnh đạo Viện tổ chức buổi gặp gỡ để được gặp lại nhiều thế hệ cán bộ đã công tác tại Viện Dân tộc học, đại diện các tổ chức, các cá nhân có sự quan tâm và đóng góp cho sự phát triển của Viện trong thời gian qua. Qua đó, chúng tôi mong nhận được những chia sẻ về kỷ niệm, những bài học, kinh nghiệm và đường hướng cho sự phát triển của Viện trong thời gian tới.

Cuộc gặp gỡ hôm nay diễn ra trong bối cảnh khá đặc biệt, đó là có sự kết hợp với Hội nghị Thông báo Dân tộc học năm 2013. Đây là Hội nghị nằm trong lộ trình tổng kết vấn đề nghiên cứu về tộc người ở nước ta kể từ sau khi Nhà nước cho phép công bố bản *Danh mục các thành phần dân tộc Việt Nam* năm 1979. Việc tổng kết này là nhiệm vụ quan trọng của Viện Dân tộc học, được thực hiện từ năm 2012 đến năm 2015. Tổng kết ấy sẽ góp phần xây dựng phương hướng và kế hoạch nghiên cứu trong giai đoạn mới của Viện cũng như của ngành Dân tộc học/Nhân học nước ta. Sự kết hợp buổi gặp gỡ với tổ chức Hội nghị Thông báo Dân tộc học còn thể hiện việc chấp hành nghiêm túc chỉ thị của Ban Bí thư, chỉ đạo của lãnh đạo Viện Hàn lâm

Khoa học xã hội Việt Nam về tổ chức ngày kỷ niệm trong năm nay cần *tiết kiệm, thiết thực và hiệu quả*, bởi nền kinh tế của đất nước vẫn đang gặp rất nhiều khó khăn.

Tiếp theo đây, xin kính mời các quý vị đại biểu, các đồng chí và các bạn cùng xem một *Video clip* phản ánh chặng đường 45 năm xây dựng và phát triển của Viện Dân tộc học. *Video clip* này do nhóm cán bộ trẻ của Viện Dân tộc học dày công thực hiện trong nhiều tháng, và sau buổi gặp gỡ hôm nay sẽ tiếp tục được đăng tải trên Website của Viện.

Cuối cùng, chúng tôi xin được bày tỏ lời tri ân đến tất cả các thế hệ cán bộ của Viện Dân tộc học; bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc đến lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đã quan tâm, chỉ đạo và giúp đỡ Viện Dân tộc học; cảm ơn sự hợp tác, giúp đỡ của các tổ chức, cá nhân đối với Viện trong thời gian qua.

Kính chúc các quý vị đại biểu, các đồng chí và các bạn dồi dào sức khỏe, hạnh phúc và thành đạt!

PGS. TS. KHÔNG DIỄN

Nguyên Viện trưởng Viện Dân tộc học, Nguyên Tổng Biên tập Tạp chí Dân tộc học

Trước tiên, tôi rất vui mừng và nhiệt liệt chúc mừng Viện Dân tộc học vì những thành tích mà Viện đã đạt được trong 45 năm qua. Tôi cũng từng là một cán bộ và một lãnh đạo công tác lâu năm tại Viện Dân tộc học. Trong bầu không khí phấn khởi này, tôi nhớ lại quãng thời gian công tác của mình với rất nhiều kỷ niệm cùng các anh chị em nơi đây. Có thể nói, thời gian công tác tại

Viện Dân tộc học của tôi tương đối nhiều; tôi đã được học và làm việc đúng nghề cũng như được trang bị những kiến thức về công việc mà mình sẽ trải qua khi làm việc với cộng đồng các dân tộc. Tuy vậy, khi thực hiện các chuyến điền dã ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, tôi vẫn gặp nhiều khó khăn. Đó là những khác biệt về ẩm thực, văn hóa và điều kiện cơ sở hạ tầng. Những khác biệt ấy cũng đem lại cho tôi những trải nghiệm rất thú vị.

Trong đời mình, tôi đã giữ cương vị Viện trưởng và Tổng Biên tập 4 nhiệm kỳ và ở những cơ quan khác nhau nhưng chưa có vị trí Viện trưởng nào, Tổng Biên tập nào ấn tượng và sâu sắc với tôi bằng thời gian tôi làm việc tại Viện Dân tộc học và Tạp chí Dân tộc học. Nhân dịp kỷ niệm 45 năm thành lập Viện Dân tộc học, tôi hy vọng và chúc lãnh đạo Viện và các cán bộ trong Viện tiếp tục giữ vững uy tín và “thương hiệu” của Viện.

PGS. TS. LÂM BÁ NAM

Chủ nhiệm Bộ môn Nhân học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Hà Nội

Thay mặt Bộ môn Dân tộc học trước đây, Bộ môn Nhân học ngày nay, tôi trân trọng chúc mừng Viện Dân tộc học nhân dịp kỷ niệm 45 năm thành lập Viện. Điều đáng mừng là có sự gắn kết giữa hai đơn vị nghiên cứu và đào tạo Dân tộc học. Nhân dịp này, tôi rất vui vì được gặp gỡ những nhà nghiên cứu Dân tộc học/Nhân học nhưng đồng thời trong số đó cũng có các giáo viên giảng dạy trong Bộ môn. Đặc biệt, nhiều nhà giáo từ Bộ môn cũng tham gia xây dựng Viện Dân tộc học. Một lần nữa, tôi

chúc Viện Dân tộc học luôn là trung tâm nghiên cứu hàng đầu về Dân tộc học/Nhân học trên cả nước; đồng thời, tôi cũng xin trân trọng cảm ơn sự đóng góp của các nhà khoa học và các nhà giáo đối với sự phát triển của Bộ môn Nhân học. Cuối cùng, xin chúc cho sự phối kết hợp trong nghiên cứu và giảng dạy giữa Bộ môn Nhân học và Viện Dân tộc học ngày càng bền chặt và phát triển.

PGS. TS. ĐẠI TÁ NGUYỄN QUANG DŨNG

Phó Giám đốc Học viện Biên phòng

Trước hết, thay mặt cho Học viện Biên phòng, tôi xin nhiệt liệt chúc mừng Viện Dân tộc học nhân dịp kỷ niệm 45 năm thành lập Viện.

Từ tiền thân là Trường sỹ quan Công an nhân dân vũ trang, Học viện Biên phòng đã không ngừng phấn đấu, phát triển và trưởng thành về mọi mặt, đào tạo cho lực lượng bộ đội biên phòng và quân đội hàng vạn cán bộ hoạt động trên khắp các tuyến biên giới và hải đảo của Tổ quốc. Hiện nay người chiến sỹ quân hàm xanh luôn gắn bó mật thiết với đồng bào các dân tộc và đã xây dựng được “thế trận lòng dân” ở vùng biên giới.

Cùng có mối quan tâm về vùng biên giới, vấn đề dân tộc và chủ quyền quốc gia, trong đầu năm 2013, Học viện Biên phòng, Viện Dân tộc học và Viện Nghiên cứu Tôn giáo thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đã ký kết hợp tác trên các lĩnh vực nghiên cứu, đào tạo và trao đổi thông tin khoa học. Đây là cơ hội mới cho sự phát triển của cả ba cơ quan. Hiện tại, Học viện Biên phòng đang có nghiên cứu sinh theo

học chương trình tiến sĩ tại Khoa Dân tộc học, và ở đó, có nhiều giáo viên là cán bộ của Viện Dân tộc học. Trong tháng 6 năm 2013, đã có các nhà khoa học của Viện Dân tộc học và Viện Nghiên cứu Tôn giáo phối hợp với cán bộ của Học viện Biên phòng đi khảo sát, nghiên cứu tại 4 tỉnh của vùng Tây Bắc để chuẩn bị cho việc tổ chức một hội thảo về công tác dân tộc, tôn giáo của bộ đội

biên phòng với chủ quyền, an ninh biên giới ở vùng này. Hội thảo đó sẽ được tổ chức vào tháng 12 năm 2013.

Một lần nữa, thay mặt cho Học viện Biên phòng, tôi xin gửi lời chúc mừng đến Viện Dân tộc học; chúc mối quan hệ giữa Viện Dân tộc học và Học viện Biên phòng ngày càng phát triển và đạt được những thành tựu lớn hơn nữa.

Buổi gặp gỡ nhân kỷ niệm 45 năm thành lập Viện Dân tộc học (1968 - 2013)

Ảnh: Lục Mạnh Hùng